

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC[CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI[NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ[stinæ] Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti[ni]
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Gratias agit Deo, victorias, & prospera[m] in reliquis rebus imperatoris
fortunam co[m]memorans, inuehensq[ue] in Maximinum tunc temporis
tyra[n]num, qui per persecutionis atrocitatem, maiore gloria ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

CONSTANTINI ORATIO

cuius amore inflammantur omnia? At quid sapientiæ eum voluptate commune? Verum ista illis ad loquendum permittantur, qui humanam quandam Dei procreationem inducunt, quiq; animum suum omni turpis facinoris, & conuicij macula purgare minime elaborant. Te ô pietas inuoco, tuum auxilium in his, quæ dicuntur, imploro: quæ quidem & legem quandam sacram castamq; perscribis, & optatissimam omnium bonorum spem, quæ est sanctissimæ immortalitatis magistra, & vera certaq; promissio, ostentans. Te ô pietas vna cum clementia adoro. Tibi pro tuis subsidiis nos, qui his eguimus, gratias debemus immortales. Temeraria multitudo tui auxilii ignara, propter odium innatum, quo incenditur aduersum te etiam Deum ipsum detestatur. Omnino enim nec vitæ suæ causam, nec se, nec reliquos impios, ex officio & cultu Deo opt. max. debito pendere agnoscit. Totus enim orbis & omnia quæ eius ambitu continentur, sunt illius possessio.

Gratias agit Deo, victorias, & prosperã in reliquis rebus imperatoris fortunam cõmemorans, inuehensq; in Maximinum tunc temporis tyrãnum, qui per persecutionis atrocitatem, maiore gloria pietatem illustrauerat.

CAP. XXII.

EGO certè & prosperam meam fortunam, & meas res omnes pietati acceptas refero. Testis est etiam rerum omnium ex animi sententia euentus. Testes sunt præclara facinora: Testes victoriæ contra hostes & trophæa. Iuxta mecum hæc nouit, & cum laude propterea Deum celebrat, illustris & eximia ciuitas Roma. Assentitur item populus vrbis mihi charissimæ, licet falsa spe deceptus, principem se indignum delegerit: qui quidè extemplo pro sceleribus ab ipso admisis, iustas debitasq; pœnas persoluit. Quæ certe cõmemorare non est integrum, mihi præsertim qui apud te, ô pietas, dissero, omniq; studio & industria incumbo, quo pacto te verbis castis decorisq; affari queam. Dicam tamen fortassis aliquid (ô pietas) quod nec turpitudinis, nec indecori quicquam in se complectitur, furore tamen & crudelitate redundans. Cum bellum peltiferum contra omnes sanctissimas tuas ecclesias, à tyrannis excitaretur,

retur, & nonnulli in vrbe Roma, se tantis malis & tam insigniter improbis oblectare non desisterent, campusq; esset ad pugnam præstitutus, tu in medium progressa teipsam fide in Deum roboratam munitamque, aduersariis opposuisti. Mortalium verò impietate nobilitatorum crudelitas, velut ignis, rapide omnia absque intermissione depascens, admirabile glorię decus & omnino eximiū tibi apportauit. Ac propterea ipsos spectatores permagna cepit admiratio, cum videre liceret lictores, & eos qui piorum corpora torquebant, in irrogandis supplicijs fessos languere, grauiterque diuexari, vincula etiam resolui, cruciatus ipsos retūdi, & incendiorem flammam circumiectas restingui: & constantem ac liberam confessionem, ne vel ad exiguum temporis spatium à sanctis remitti. Quid ergo cum ista moliebaris o scelestissime, profecisti? Quæ causa quæso, te ex mentis statu deturbauit? Dixeris fortasse, propter deorum honorem: at quorum quæso? aut quam cogitationem dignam diuina natura suscepisti? deos ne more tuo iracundos putabas? Quod si tales fuissent, oportuerat potius eorum institutum admirari, quàm impudentibus importunisque mandatis illorum, qui iustorum hominum cædes iniuste fieri suadebant, morem gerere. At dixeris forsitan, te ob maiorum instituta, hominumque existimationem hæc aggressum. Assentior equidem, nam instituta illa & similia sunt illis qui ea sancierint, & vnam eandemque declarant inscitiam. At forsitan singularem quandam vim in statu ad humanam effigiem à fabris & architectis fabricatis inesse censebas: ac propterea istas res accurabas, omni studio adhibito, ne simulachra deorum maximorum præstantissimorumque, humana ope & curatione egentium, turpi labe aliquando contaminarentur.

De institutione vitæ Christianorum, & quòd Deus delectatur iis qui viuendo virtutem exprimunt, quodq; iudicium et retributionē expectari oportet.

CAP. XXIII.

AT nostrā religionē amabo te cū vestris institutis accurate cōparando expende, An non hic vera & germana con-